

Denna rapport är en sammanställning grundad på Utrikesdepartementets bedömningar. Rapporten gör inte anspråk på att ge en fullständig bild av läget för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i landet. Information bör också sökas från andra källor.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Slovenien 2015–2016

I. SAMMANFATTNING

Respekten för de mänskliga rättigheterna i Slovenien har sedan självständigheten 1991 utvecklats i positiv riktning och är allmänt sett god. Skyddet för mänskliga rättigheter säkerställs i den slovenska konstitutionen och annan lagstiftning. Inom de flesta områdena implementeras rättigheterna väl. Slovenien är en väl fungerande parlamentarisk demokrati med ett flerpartisystem och allmänna och rättvisa val. Röstdeltagandet minskar dock stadigt och det politiska deltagandet har bedömts vara relativt lågt. Trots lagstadgade kvoter för att öka kvinnors representation i politiska församlingar och statliga myndigheter och bolag är kvinnors politiska makt begränsad.

Frågor om transparens, korruption och rättsäkerhet utgör utmaningar i landet. *World Justice Project* framhåller att den verkställande maktens inflytande över domstolarna utgör ett problem och mutor uppges förekomma för snabbare handläggning av domstolsärenden.

Yttrande- och pressfriheten garanteras i konstitutionen men noteras som ett reformområde, bland annat då det förekommer att journalister stäms för ärekränkning av politiska företrädare och då domstolar kan kräva att journalister uppger sina källor.

Hatpropaganda, framför allt mot migranter, religiösa minoritetsgrupper och romer, är ett ökande problem. Det har även förekommit att politiker uttalat sig rasistiskt och främlingsfientligt. Den allmänna diskrimineringen av den romska minoriteten är utbredd. Mellan slutet av 2015 och början av 2016 reste ett mycket stort antal flyktingar och migranter genom Slovenien. Trots

att landets insatser var mycket omfattande uppstod en del frågetecken kring respekten för flyktingars och migranternas rättigheter, så som vid användandet av taggtråd vid gränserna.

I oktober 2016 antogs en lag som uttryckligen förbjuder barnaga. Våld mot kvinnor utgör ett problem och civilsamhällesorganisationer uppger att bemötandet av rättsvårdande myndigheter och i vården är bristfällig.

En ny lag antogs i maj 2016 om samkönat partnerskap. Social stigma och diskriminering av HBTQ-personer är dock utbredd.

II. RÄTTSSSTATENS PRINCIPER

En princip för god samhällsstyrning

Respekten för rättsstatens principer bedöms allmänt sett vara god. Rättsväsendets och tillsynsorganens oberoende och opartiskhet fastslås i den slovenska konstitutionen, som även medger enskilda att överklaga myndighetsbeslut. Domare tillsätts av Nationalförsamlingen efter förslag från juridiska rådet. Juridiska rådet i sin tur består av elva medlemmar, varav fem utses av Nationalförsamlingen efter förslag från Sloveniens president och sex utses av heltidsarbetande domare.

Världsbanken placerar Slovenien högt i sin sammanställning över respekten för rättsstatens principer och organisationen *World Justice Project (WJP)* rankar Slovenien på plats 27 av 113 i sitt världsindex över respekten för rättsstatens principer år 2016. Samtidigt bedömer WJP att korruption inom rättsväsendet är ett problem i Slovenien, liksom även den verkställande maktens otillbörliga inflytande över domstolarna. Mutor och tjänstekorruption uppges förekomma i syfte att påskynda eller påverka juridiska processer. Sammantaget bedömer WJP att den straffrättsliga delen av rättsväsendet håller en jämförbar kvalitetsnivå med övriga västvärlden, medan den civilrättsliga delen liksom den verkställande maktens transparens samt de maktbalansnerande samhällsinstitutionernas ställning bedöms vara sämre i Slovenien. Upplevd korruption i Slovenien är något högre än snittet i EU och landet placerar sig på plats 31 av 176 i *Transparency Internationals* index för upplevd korruption år 2016.

Slovenien har en statlig ombudsman för mänskliga rättigheter, *Human Rights Ombudsman*, vars mandat omfattar situationen för och eventuella kränkningar av de mänskliga rättigheterna inom offentlig sektor. Ombudsmannen publicerar årligen en rapport med iakttagelser och rekommendationer på

området för mänskliga rättigheter. Civilsamhällsföreträdare menar dock att ombudsmannens mandat är för svagt då det endast är rådgivande och att de rekommendationer som ombudsmannen lämnar inte följs upp på ett systematiskt sätt. I maj 2016 också en ny lagstiftning för att inrätta en statlig talesperson för principen om likabehandling, *Advocate of the Principal of Equal Opportunities*, med ett mandat på fem år som även omfattar den privata sektorn. Budgeten är begränsad till 200 000 euro per år och den utnämnde talespersonen pekar på motstridigheter i mandatet, vilket även har påtalats av Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI).

III. DEMOKRATI

De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Slovenien är en parlamentarisk demokrati och konstitutionell republik. Den politiska makten delas mellan en folkvald president (statschef och överbefälhavare), en premiärminister (regeringschef) och ett folkvalt tvåkammarsparlament. Konstitutionen och lagstiftningen fastslår medborgarnas rätt att välja sin regering genom fria, rättvisa och återkommande val baserat på universell och lika rösträtt. I juli 2014 hölls det senaste parlamentsvalet, vilket av oberoende observatörer från *Committee for Open Democracy* beskrevs som öppet och rättvist. Röstdeltagandet var 52 procent, med en procent högre valdeltagande för kvinnor. Däremot noterades den sociala ojämlikheten i valdeltagandet till 22 procent av OECD:s *Better life Index*. Andelen röstande har sedan självständigheten stadigt minskat. Nästa parlamentsval hålls 2018. Presidenten väljs genom direkta val vart femte år. År 2012 hölls det senaste presidentvalet, vilket även det beskrevs som öppet och rättvist nuvarande innehavare av ämbetet är Borut Pahor.

Slovenien har ett pluralistiskt flerpartisystem med för närvarande ett 20-tal aktiva politiska partier på nationell nivå. Parlamentets två kammare har ett överhus, kallat Nationalförsamlingen och ett underhus kallat Nationalrådet. Av Nationalförsamlingens 90 platser, väljs 88 genom allmänna val och två platser är vigda för representanter för de italienska respektive ungerska minoriteterna. Nationalrådets 40 medlemmar väljs vart femte år genom indirekta val från fem olika sociala, ekonomiska, professionella och lokala intressegrupper, så som arbetstagarare, arbetsgivare, olika yrkesgrupper, icke-kommersiella representanter samt lokala företrädare.

Det finns lagstiftade kvoter för kvinnlig representation på valsedlarna för parlamentsvalen om 35 procent och kvinnor utgör för närvarande 38 procent av Nationalförsamlingen men endast 8 procent av Nationalrådet. Det finns även lagstiftning om kvotering av kvinnor i lokalvalen och valen till Europaparlamentet om 40 procent, och cirka 38 procent av de slovenska ledamöterna i Europaparlamentet är kvinnor jämte 32 procent av ledamöterna i landets kommunfullmäktige.

Premiärminister Milo Cerar leder en koalitionsregering bestående av Moderna centerpartiet (SMC), pensionärspartiet DeSUS och socialdemokraterna SD. I regeringen är för närvarande 47 procent kvinnor.

Organisationen *Freedom House* betecknar Slovenien som en helt fri demokrati medan *Economist Intelligence Unit* (EIU) rankar Slovenien i kategorin ”bristfälliga demokratier” i sin rapport *Democracy Index 2015*. Lägst omdöme får Slovenien i kategorierna ”politisk kultur” och ”politiskt deltagande”. Demokratiutvecklingen i Slovenien bedöms av EIU gå bakåt.

Det civila samhällets utrymme

Konstitutionen och lagstiftningen säkerställer full föreningsfrihet och det finns ett stort antal nationella och internationella civilsamhällesorganisationer som bland annat arbetar för stärkandet av de mänskliga rättigheterna i Slovenien. Dessa organisationer tillåts generellt sett arbeta fritt och interagerar med regeringen samt bedriver forskning, opinionsbildning och utredningar av enskilda fall av kränkningar av mänskliga rättigheter. Ett institutionaliserat samverkansråd mellan regeringen, civilsamhället och akademien i frågor om mänskliga rättigheter, *National Human Rights Council*, sammanträder regelbundet. Civilsamhällets deltagande i politiska beslutsprocesser i Slovenien bedöms vara bättre än OECD-genomsnittet.

IV. MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Det förekommer inga rapporter om politiska mord, politiska fångar, utomrättsliga avrättningar, eller påtvingade försvinnanden. Tortyr och andra former av inhuman eller nedvärderande behandling eller rättsliga påföljder är förbjudet. Förhållandena i landets fängelser inspekteras regelbundet av statliga myndigheter, MR-ombudsmannen och enskilda civilsamhällesorganisationer. Resultaten redovisas offentligt och visar på

allmänt sett goda förhållanden. Själv mord bland intagna förekommer men är ovanligt enligt amerikanska utrikesdepartementets rapport om mänskliga rättigheter i Slovenien.

Slavarbete och tvångsarbete under slavliknande förhållanden är förbjudet, liksom människohandel och människosmuggling. Enskilda fall förekommer dock och vissa män har tvingats till tiggeri och tvångsarbete och kvinnor och barn har utsatts för sexhandel och prostitution. Migrantarbetare och personer från den romska minoriteten är särskilt utsatta för människohandel. År 2015 identifierades 47 offer för sexhandel och 28 offer för människohandel. Den slovenska regeringen arbetar aktivt för att motverka alla former av tvångsarbete och människohandel, och Slovenien placeras i den bästa kategorin av länder i arbetet mot människohandel enligt amerikanska utrikesdepartementets rapport om människohandel 2016. År 2015 utfärdades 42 fällande domar gällande människohandel enligt FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter.

Dödsstraff

Den slovenska konstitutionen och lagstiftningen förbjuder dödsstraff.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Konstitutionen och lagstiftningen förbjuder godtyckliga frihetsberövanden och medger frihetsberövade en försvarsadvokat. Häktningsorder från domstol ska meddelas den häktade senast 24 timmar efter häktning. Häktade har rätt att överklaga beslutet. Domstol har 48 timmar på sig att fatta beslut om överklagan. Frihetsberövning genom häktning får inte ske längre än nödvändigt och som längst tre månader. Högsta domstolen kan förlänga ett häktningsbeslut med ytterligare tre månader.

Civila myndigheter utövar effektiv kontroll över polisen.

Rättssäkerhet

Konstitutionen och lagstiftningen fastslår rätten till en fri och offentlig rättegång utan fördröjning och en åtalad anses oskyldig till motsatsen bevisats. Åtalade personer har vidare rätt att snabbt och detaljerat få information om de anklagelser som riktas mot honom eller henne samt rätt till en offentlig försvarare. Rättigheterna inkluderar även goda förutsättningar att förbereda ett försvar, tillgång till bevisning samt möjlighet att förhöra vittnen, presentera egen bevisning och överklaga beslut.

Straffbarhetsåldern är 14 år men för fängelsestraff 16 år. År 2015 mottog den nationella ombudsmannen för mänskliga rättigheter 596 anmälningar av vilka 8 procent bedömdes utgöra kränkningar av lagstadgade rättigheter, främst avseende administrativa förfaranden och rättsprocesser i arbetsmarknads- och socialdomstolarna.

Straffrihet

Såvitt känt förekommer inga fall av straffrihet för brott mot de mänskliga rättigheterna.

Yttrande-, press- och informationsfrihet, inklusive på internet

Konstitutionen och annan lagstiftning fastslår rätten till yttrande- och pressfrihet. Begränsningar i dessa rättigheter får göras med hänsyn till bland annat hets mot folkgrupp, hatbrott samt våldsanstiftan. Förbudet mot hatbrott gäller även på internet.

Organisationen Reportrar utan gränser rankar Slovenien på plats 40 av 180 i sitt globala pressfrihetsindex år 2016 och pekar på problem med stämningar från politiska företrädare mot journalister för ärekränkning, domstolarnas möjligheter att tvinga journalister att uppge sina källor samt möjligheten för medialt omskrivna personer att kräva en skriftlig ursäkt från publicerande tidningar om hen känner sig kränkt eller förolämpad. Organisationen *Freedom House* betecknar pressfriheten i Slovenien som ”fri”. WJP bedömer dock att respekten för yttrandefriheten är lägre än genomsnittet för övriga länder i EU/EFTA/Nordamerika.

Cirka 73 procent av befolkningen har tillgång till internet och såvitt känt förekommer ingen censur eller andra begränsningar av friheten på nätet.

Slovensk lag medger enskilda rätt till offentliga dokument. Slovenien har skrivit på men inte ratificerat Europarådets konvention om tillgång till offentliga handlingar.

Mötes- och föreningsfrihet

Konstitutionen och annan lagstiftning säkerställer full mötes- och föreningsfrihet, vilket också respekteras generellt.

Religions- och övertygelsefrihet

Konstitutionen säkerställer full religions- och övertygelsefrihet utan risk för förföljelse eller diskriminering, vilket också respekteras generellt. Ingen registrering krävs för religiösa grupper eller samfund.

Ett statligt samverkansråd för dialog med religiösa samfund tillsattes år 2015 och den första moskén i Slovenien är för närvarande under konstruktion. Hatpropaganda mot minoriteter, bland annat mot muslimer och romer, bedöms dock ha ökat. Hatpropagandan förekommer framför allt på internet men i viss mån även från politiker.

V. EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

Rätten till arbete, rättvisa arbetsvillkor och relaterade frågor

Slovenien har ratificerat ILO:s åtta centrala konventioner. Lagstiftningen säkerställer arbetstagares rättigheter att ansluta sig till fackföreningar, förhandla löner kollektivt och vidta stridsåtgärder. Dock saknas ett lagstiftat förbud mot diskriminering på grund av fackligt deltagande och arbetstagare som avskedas på grund av fackliga aktiviteter har ingen lagstadgad rätt att återfå jobbet.

Sysselsättningsgraden för vuxna personer i Slovenien är 64 procent och långtidsarbetslösheten är 5 procent. Jämställdheten på arbetsmarknaden i Slovenien är högre än OECD-genomsnittet.

Den lagstadgade semestern är 20 dagar per år, normal arbetstid är maximalt 40 timmar per vecka och den lagstiftade övertidsgränsen är 8 timmar per vecka. Cirka sex procent av arbetstagarna arbetar mer än 50 timmar i veckan och i genomsnitt har heltidsarbetande personer 14,8 timmar fritid per dygn. Den lagstadgade minimilönen för 2017 är 855 USD per månad, att sätta i relation till den nationella fattigdomsgränsen om 656 USD/månad för enpersonshushåll. Alla arbetsgivare är skyldiga att betala socialförsäkring. Regeringen utför regelbundna kontroller av arbetsmiljön och arbetsförhållandena vid landets arbetsplatser.

År 2015 mottog den nationella ombudsmannen för mänskliga rättigheter 248 anmälningar mot arbetsrättsliga förhållanden, varav 15 procent bedömdes har utgjort kränkningar av lagstadgade rättigheter.

Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Hälsoläget och tillgången till vård i Slovenien är allmänt sett god. Det slovenska sjukförsäkringssystemet är avgiftsfritt och relativt heltäckande, Slovenien har också en av EU:s lägsta nivåer av obehandlade sjukvårdsbehov. Budgetallokeringen för sjukvården år 2015 motsvarade 8 procent av BNP. Marginaliserade samhällsgrupper såsom den romska minoriteten samt papperslösa migranter står emellertid ofta utan sjukvårdsförsäkring. OECD noterar den sociala ojämlikheten bland slovenernas självupplevda hälsotillstånd till 48 procent.

Medellivslängden är 77 år för män och 84 år för kvinnor.

Befolkningstillväxten är negativ och fertilitetstalen är bland de lägsta inom hela EU. Spädbarnsdödligheten och mödradödligheten är låga och sjunkande. Hälsoriskerna i Slovenien utgörs framförallt av högt blodtryck, och övervikt, men också höga blodsockernivåer och tobaksanvändning. Risken för externa dödsorsaker är högre än EU-genomsnittet - självmordsstatistiken är bland den högsta i världen, bland annat på grund av hög alkoholkonsumtion samt social stigmatisering och antalet dödsfall från skador och förgiftning är 50 procent högre än EU-genomsnittet, främst alkoholskador samt alkoholrelaterat våld och olyckor. Män har generellt en sämre hälsa än kvinnor. Luftkvaliteten är bättre än OECD-genomsnittet, liksom tillgången till rent vatten enligt OECD:s *Better Life Index*.

Rätten till abort är oinskränkt till och med vecka tio. Efter tionde veckan görs en riskanalys innan abort kan tillstyrkas. Tillgång till preventivmedel och läkare anses tillfredsställande enligt en rapport beställd av Europaparlamentet, även om tillgång till läkare varierar i landet, med sämre tillgång i fattigare områden. En lagstadgad rätt till samvetsfrihet (rätt för vårdpersonal att vägra behandling/vård) finns dels för allmän vård, dels specifikt för aborter.

European Observatory on Health Systems and Policies har pekat på långvariga skillnader i hälsoläget mellan olika regioner i Slovenien som är bättre i de västra och centrala delarna och sämre i de östra och nordöstra delarna, samt att den förebyggande vården och vårdkoordineringen för personer med kroniska sjukdomar behöver förbättras.

Rätten till utbildning

Tillgången till utbildning i Slovenien är allmänt sett god, 86 procent av den vuxna befolkningen har avslutat gymnasieutbildningen. Den genomsnittliga

skolgångstiden är cirka 18 år. Kvaliteten på utbildningen i grundskolan är god. Det finns däremot sociala ojämlikheter, exempelvis i förhållande till den romska minoriteten och andra socioekonomiskt svaga samhällsgrupper.

Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Levnadsvillkoren i Slovenien är allmänt sett goda och landet placerar sig på plats 25 i UNDP:s index för mänsklig utveckling. Inkomstskillnaderna är bland de lägsta inom EU. Nästan hela den slovenska befolkningen bor i riktiga bostäder med tillgång till egen toalett. Enligt en undersökning gjord av *TNS opinion & social* på begäran av EU-kommissionen är de viktigaste frågorna för slovenska medborgare pensioner, ökade levnadskostnader, sjukvård och socialförsäkringsfrågor.

VI. RÄTTEN ATT INTE UTSÄTTAS FÖR DISKRIMINERING

Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter

Jämställdheten och respekten för kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter är allmänt sett god även om vissa problem kvarstår med kvinnors ekonomiska egenmakt, tillgång till utbildning, politiska inflytande och rätt till bästa uppnåeliga hälsa. Enligt Europeiska institutet för jämställdhet (EIGE) är kvinnornas politiska makt i Slovenien något lägre än EU-genomsnittet trots att det finns lagstadgade kvoter för kvinnor i flera politiska församlingar, och för statliga myndigheter och bolag om 40 procent.

Enligt civilsamhällesföreträdare är våldet mot kvinnor ökande samtidigt som antalet polisanmälningar och rättsprocesser sjunker. Vidare bedöms mottagandet inom vården och rättsväsendet av kvinnor som har utsatts för våld delvis vara bristfälligt. De sociala myndigheternas resurser är ansträngda och de utsatta kvinnorna riskerar att utsättas för social stigmatisering i anslutning till övergreppen. En av sju kvinnor bedöms ha utsatts för våldtäkt under sin livstid och en av fyra kvinnor bedöms ha utsatts för våld i hemmet. Förekomsten av sexuellt våld och sexuella trakasserier bedöms dock allmänt sett vara underrapporterad enligt amerikanska utrikesdepartementets rapport om mänskliga rättigheter.

Abort är tillåtet upp till tionde graviditetsveckan. Senare aborter tillåts endast om barnets eller moderns liv är i fara. Det finns en stark opinion mot abort i Slovenien och abortfrekvensen är mycket låg. Enligt

civilsamhällsföreträdare organiserar religiöst anknutna intressegrupper demonstrationer vid olika abortcentra för att protestera mot enskilda kvinnor som besöker klinikerna.

Enligt Europeiska institutet för jämställdhet är kvinnornas politiska makt i Slovenien något lägre än EU-genomsnittet trots att det finns lagstadgade kvoter för kvinnor i flera politiska församlingar, och för statliga myndigheter och bolag om 40 procent.

Barnets rättigheter

Respekten för barnets rättigheter är allmänt sett god i Slovenien och diskrimineringsförbudet efterlevs aktivt. Efter mångåriga politiska diskussioner antogs i oktober 2016 en lagändring som uttryckligen förbjuder barnaga. Våld mot barn förekommer men har minskat de senaste åren. År 2015 rapporterades 424 fall av våld mot barn i hemmet samt 93 fall av sexuellt våld.

Sexuell myndighetsålder är 15 år och vigselåldern är 18 år. Barnäktenskap förekommer i mindre utsträckning, främst inom den romska minoriteten.

Romska barn slutför i mindre utsträckning än övriga sin skolgång. Inom ramen för en integrationsstrategi har Slovenien slutfört ett projekt om att förmå fler att slutföra utbildningen. Enligt EU-kommissionen har projektet medfört förbättringar.

Det finns en barnombudsman som bland annat tar emot enskilda klagomål vid kränkningar av barns rättigheter. År 2015 mottog denna 375 anmälningar avseende barnets rättigheter, varav 31 procent bedömdes ha utgjort kränkningar av lagstadgade rättigheter.

Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Konstitutionen och lagstiftningen förbjuder all diskriminering mot minoriteter och säkerställer politisk representation för de italienska, ungerska och romska minoriteterna. Enligt Europarådets kommission mot rasism och intolerans (ECRI) är lagstiftningen för att implementera likabehandlingsprincipen dock inte effektiv. Vidare bedöms hatpropaganda på nätet ha ökat, främst mot romer och muslimer. Rasistiskt och främlingsfientligt språkbruk från politiker förekommer och den allmänna diskrimineringen av romer är enligt ECRI utbredd.

De flesta av landets cirka 10 000 till 12 000 romer bor i isolerade bosättningar med mycket låg levnadsstandard och otillräckliga allmänna faciliteter och infrastruktur, inklusive tillgång till rent vatten i vissa bosättningar. Diskriminering och begränsade rättigheter för romer noteras vidare på bostadsmarknaden samt inom utbildningssektorn, på arbetsmarknaden och inom sjukvården av bland annat *Amnesty International*.

Sedan självständigheten år 1991 har Slovenien haft en minoritet om cirka 25 000 personer från olika delar av forna Jugoslavien som inte ansökte om slovenskt medborgarskap och som år 1992 raderades från slovenska register, med följden att de blev statslösa och således utan rätt till uppehälle i Slovenien. År 2013 antogs en lag som ger dessa så kallade ”raderade personer” rätt till retroaktivt skadestånd samt möjlighet att delta i integrationsprogram för deltagande i det slovenska samhället. I februari 2016 hade drygt 7 000 personer ansökt om skadestånd under denna lag.

Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Lagstiftningen förbjuder all diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet, men social stigma och diskriminering mot HBTQ-personer uppges vara utbredd och 45 procent av HBTQ-personerna säger sig ha upplevt diskriminering på arbetsplatsen.

En ny lagstiftning för samkönade partnerskap antogs i maj 2016, men äktenskap, adoption och assisterad befruktning genom insemination är inte tillåtet för HBTQ-personer.

Enligt opinionsmätningar har hälften av alla homosexuella personer i Slovenien någon gång utsatts för homofobiskt våld, och endast tio procent av våldsbrotten beräknas anmälas. Hatpropaganda på nätet mot HBTQ-personer bedöms öka och i skolmiljön är situationen för HBTQ-personer särskilt svår enligt amerikanska utrikesdepartementets rapport om mänskliga rättigheter i Slovenien för 2015.

Regeringsansvaret för HBTQ-frågor är uppdelat på fyra ministerier och företrädare för civilsamhället pekar på samordningsproblem samt bristande ägarskap och systematik i arbetet kring HBTQ-frågor.

Flyktingars och migranternas rättigheter

Sloveniens konstitution stipulerar rätten till asyl för utländska medborgare och statslösa. I januari 2017 antog parlamentet en lagändring som ger ökade

möjligheter till landets myndigheter att avvisa migranter och flyktingar vid gränsen. *Amnesty International* har kritiserat lagändringen och menar att Slovenien frångår internationella normer om skydd för migranter och flyktingar. Mellan januari och november 2016 mottog Slovenien drygt 1 200 asylansökningar, varav cirka 13 procent beviljades.

Från oktober 2015 till mars 2016 transiterade cirka 500 000 flyktingar och migranter genom Slovenien via den så kallade Västra Balkanrutten. Insatsen för att hantera denna situation var mycket omfattande, och samtidigt som Slovenien fick mycket beröm för sitt arbete med flyktingkrisen så restes även vissa frågetecken kring respekten för flyktingars och migranternas rättigheter. Bland annat avseende användningen av taggtråd vid de yttre gränserna, den slovenska militärens roll i flyktinghanteringen, skydd mot flyktingsmuggling och människohandel, bemötandet och hanteringen av ensamkommande barn samt respekten för principen om *non-refoulement*.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Lagstiftningen förbjuder all form av diskriminering mot personer med funktionsnedsättning, inklusive i rätten till vård, utbildning och arbete, och respekten för dessa rättigheter bedöms allmänt sett vara god. Vissa problem noteras med tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning till offentliga byggnader.

Ratifikationsläget avseende centrala konventioner om mänskliga rättigheter

Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)* ratificerades år 1992. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt och det fakultativa protokollet om avskaffandet av dödsstraffet ratificerades år 1993 respektive år 1994.

Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)* ratificerades år 1992. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt har inte ratificerats.

Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, *International Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination (ICERD)* ratificerades år 1992.

Konventionen om avskaffandet av alla former av diskriminering mot kvinnor, *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)* ratificerades år 1992. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt ratificerades år 2004.

Konventionen mot tortyr, *Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT)* ratificerades år 1993. Det fakultativa protokollet om förebyggande av tortyr ratificerades år 2007.

Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child (CRC)* ratificerades år 1992. Det tillhörande protokollet om barns indragning i väpnade konflikter och det tillhörande protokollet om handel med barn och barnpornografi ratificerades år 2004.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)* ratificerades år 2008.

Konventionen mot påtvingade försvinnanden, *International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearances (ICED)* signerades år 2007.

Flyktingkonventionen, *Convention Relating to the Status of Refugees (Refugee Convention)* ratificerades år 1992. Det tillhörande protokollet ratificerades år 1992.

Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, *Rome Statute of the*

International Criminal Court (ICC) ratificerades år 2001.

Regionala instrument

Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, *The Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR)* ratificerades år 1994.

Ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter, *Framework Convention for the protection of National Minorities*, ratificerades år 1998.

Europeiska stadgan om landsdel- eller minoritetsspråk, *European Charter for Regional or Minority Languages*, ratificerades år 2000.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*, ratificerades år 2015.

Europarådets straffrättsliga konvention om korruption, *Criminal Law Convention on Corruption*, ratificerades år 2000.

Exempel på svenskt och internationellt arbete rörande mänskliga rättigheter, demokrati och rättstatens principer

Sverige och Slovenien samarbetar brett, bland annat inom EU, i MR-rådet och i FN:s tredje utskott, med att stärka respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättstatens principer. Som nettobidragare till EU:s budget bidrar Sverige indirekt genom strukturfonderna också till projekt i Slovenien som främjar de mänskliga rättigheterna, exempelvis inom arbetsmarknaden, utbildningssektorn, offentlig förvaltning och social jämlikhet.

I den universella granskningsmekanismen (UPR) vid FN:s råd för mänskliga rättigheter gav Sverige rekommendationer till Slovenien som berörde skydd av barn till samkönade par samt förbud mot barnaga.